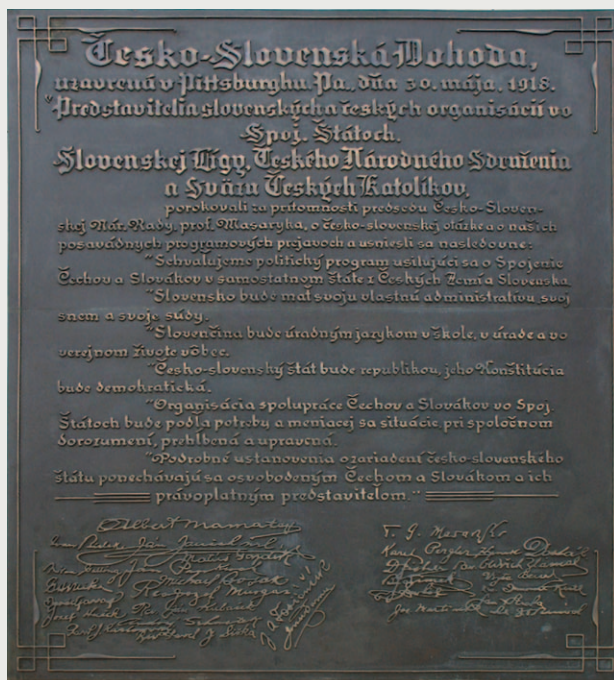

Slovensko sa prvý raz stalo súčasťou štátneho útvaru s politickým systémom parlamentnej demokracie, ktorá v krajine ukotvila všeobecné volebné právo pre všetky vrstvy obyvateľstva vrátane žien, čo nebolo vo vtedajšej Európe samozrejmosťou. Tieto zmeny zároveň priniesli dynamický rozvoj občianskej spoločnosti. Vďaka vzniku Československej republiky získalo teritórium Slovenska prvý raz v dejinách presne definované hranice. Po reforme územno-správneho členenia Československa, ktorá bola platná od roku 1928, sa navyše prvý raz v histórii Slovensko stalo administratívnym celkom a Bratislava jeho oficiálnym hlavným mestom. Československá republika vytvorila predpoklady na završenie národnotvorného procesu Slovákov v podobe vlastnej štátnosti, ktoré sa definitívne naplnili 1. januára 1993 vznikom samostatnej Slovenskej republiky.

Pamätná tabuľa s vyobrazením Pittsburskej dohody pri pamätníku M. R. Štefánika v Bratislave

Údaje o minci

Nominálna hodnota: 10 eur

Materiál: Ag 900/1000

Cu 100/1000

Hmotnosť: 18 g

Priemer: 34 mm

Hrana: lipové listy

Náklad: limitovaný náklad v bežnom a proof vyhotovení

11 000 ks

Autor návrhu: akad. soch. Zbyněk Fojtů

Rytec: Filip Čertáský

Výrobca: Mincovňa Kremnica

Na lici mince je zobrazený stredný štátny znak Československej republiky. V popredí vľavo je štátny znak Slovenskej republiky a vpravo označenie nominálnej hodnoty mince 10 EURO. V hornej časti mincového poľa je názov štátu SLOVENSKO. Nad ním je letopočet 2018. Značka Mincovne Kremnica, ktorú tvorí skratka MK umiestnená medzi dvoma razidlami, a štylizované iniciálky autora výtvarného návrhu mince akad. soch. Zbyňka Fojtů ZF sú v spodnej časti mincového poľa.

Na rube mince je zobrazená mapa Československej republiky. Pod ňou je legionársky znak používaný československými légiami počas prvej svetovej vojny, ktorý je po oboch stranách doplnený lipovými vetvičkami. Nad mapou je v dvoch riadkoch uvedený dátum 28. OKTÓBER 1918. Pri okraji mince je v opise nápis VZNIK ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKY.

Vydala: © Národná banka Slovenska, október 2018

Foto: Digiarchiv, Wikimedia (Peter Zelizňák), Progress Promotion
<http://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatelske>

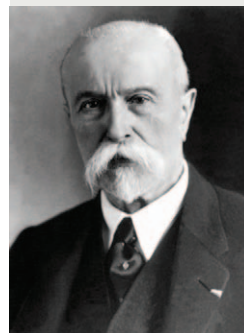
100. výročie vzniku Československej republiky

Strieborná zberateľská minca

Československá republika bola vyhlásená 28. októbra 1918 v Prahe. Slováci sa k nej prihlásili o dva dni neskôr – 30. októbra 1918 na ustanovujúcom zhromaždení novoutvorenej Slovenskej národnej rady v Martine. Politickí reprezentanti Slovákov prijali Deklaráciu slovenského národa, známu pod názvom Martinská deklarácia, ktorá oficiálne zrušila zväzok Slovenska s Uhorskom a potvrdzovala nový zväzok s českým národom.

Zásľuhu na vzniku Československej republiky majú predstavitelia zahraničného i domáceho odboja v českých krajinách i na Slovensku počas 1. svetovej vojny. O vznik nového štátu sa svojou aktivitou v zahraničí pričínil najmä Tomáš Garrigue Masaryk, ktorý bol tvorcom idey odtrhnutia českých krajín a Slovenska od rakúsko-uhorskej monarchie. Masaryk sa stal prvým prezidentom Československa a na takmer dvadsať rokov aj jeho žijúcim symbolom.

T. G. Masaryk medzi vojakmi Československých légii v Bobrujsku v roku 1917

Tomáš Garrigue Masaryk

Milan Rastislav Štefánik

Edvard Beneš

Pri uskutočňovaní praktických krokov na dosiahnutie samostatnosti Masarykovi výrazne pomáhali jeho dvaja hlavní spolupracovníci Milan Rastislav Štefánik a Edvard Beneš. O tom, že Česi a Slováci si vznik nového štátneho útvaru želali, svedčili aj československé zahraničné légie. Postupne sa vytvorili v Rusku, Taliansku a Francúzsku s cieľom vybojovať po boku štátov Dohody (Rusko, Francúzsko, Veľká Británia, neskôr aj Taliansko, USA a ďalšie štáty) politickú samostatnosť Čechov a Slovákov a vytvoriť samostatný spoločný štát. V ich organizovaní zohral kľúčovú úlohu Milan Rastislav Štefánik.

M. R. Štefánik so zástupcami slovenských a českých krajských organizácií vo Washingtone

V TEJTO BUDOVE
PRIJALA SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA
TRIDSIATEHO OKTÓBRA ROKU 1918
DEKLARÁCIU
SLOVENSKÉHO NÁRODA
KTOROU
SLOVÁCI VYJADRILI SÚHLAS S VYTVO-
RENÍM ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKY

Pamätná tabuľa Tatrabanky v Martine, kde bola podpísaná Deklarácia slovenského národa

Vznik Československej republiky je jedným z najvýznamnejších medzníkov v historickom vývoji Slovenska a Slovákov. Po desaťročiach obmedzení rozvoja svojho verejného života v Uhorsku získali Slováci v novom štáte priestor na plnohodnotný a všestranný národný vývoj, ktorý im umožnil definitívne sa doformovať na sebavedomý a moderný európsky národ. Zásľuhu na tom malo vzdelávanie v novoutvorených školách všetkých stupňov a rozličných typov, ktoré vznikli na Slovensku v období prvej ČSR. Nový štát zároveň utvoril priestor na vznik rozmanitých slovenských kultúrnych, spoločenských a hospodárskych inštitúcií, ktoré pomohli poslovenčiť verejný život krajiny a slovenskému národu priniesli zásadný kultúrny i civilizačný pokrok.

Leták s Deklaráciou slovenského národa

